
Οικονομική Ανάλυση της Πολιτικής για την Επιτάχυνση της Δικαιοσύνης (Στόχος 16.1)

Δικαιοσύνη στην Ώρα της - Η Αποκατάσταση της Εμπιστοσύνης στον Τρίτο Πυλώνα της Δημοκρατίας

Σελίδα 1

1. Γιατί αυτό το ποσό; Η Οικονομική Λογική πίσω από την Επένδυση των €150 εκατομμυρίων.

Η ετήσια επένδυση των ~€150 εκατομμυρίων για τον ριζικό μετασχηματισμό του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης είναι μια στρατηγική τοποθέτηση κεφαλαίων που στοχεύει στην αντιμετώπιση της μεγαλύτερης διαρθρωτικής παθογένειας του ελληνικού κράτους δικαίου: της ατελείωτης καθυστέρησης. Το ποσό αυτό δεν είναι μια απλή αύξηση του προϋπολογισμού, αλλά το εκτιμώμενο κόστος για μια **ολοκληρωμένη, πολυεπίπεδη παρέμβαση** που συνδυάζει την τεχνολογία, το ανθρώπινο δυναμικό και τη μεταρρύθμιση των διαδικασιών.

Η λογική του ποσού βασίζεται στην κοστολόγηση τριών παράλληλων, κεφαλαιουχικών και λειτουργικών, δαπανών:

1. Κόστος της Πλήρους Ψηφιοποίησης (e-Justice):

- Αυτή είναι η **μεγάλη επένδυση κεφαλαίου**. Η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου ψηφιακού συστήματος δικαιοσύνης είναι ένα τεράστιο έργο πληροφορικής. Το κόστος περιλαμβάνει:
 1. Την ανάπτυξη του λογισμικού για την ηλεκτρονική κατάθεση και διαχείριση των υποθέσεων.
 2. Την ψηφιοποίηση των τεράστιων χάρτινων αρχείων των δικαστηρίων.
 3. Την προμήθεια του απαραίτητου εξοπλισμού (servers, υπολογιστές, δίκτυα) για όλα τα δικαστήρια της χώρας.
 4. Την εκπαίδευση δεκάδων χιλιάδων χρηστών (δικαστές, δικαστικοί υπάλληλοι, δικηγόροι).

2. Κόστος του Ανθρώπινου Δυναμικού ("Αύξηση δικαστών"):

- Αυτή είναι η **μεγάλη λειτουργική δαπάνη**. Το ποσό περιλαμβάνει το ετήσιο μισθολογικό κόστος για την αύξηση του αριθμού των δικαστών και, κυρίως, των **δικαστικών υπαλλήλων**, των οποίων η έλλειψη αποτελεί σήμερα το μεγαλύτερο "μποτιλιάρισμα" στη λειτουργία των δικαστηρίων. Η πρόσληψη μερικών εκατοντάδων νέων δικαστικών λειτουργών και χιλιάδων υπαλλήλων είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση του τεράστιου όγκου των εκκρεμών υποθέσεων.

3. Κόστος των Νέων Διαδικασιών και της Εκπαίδευσης:

- Ένα μέρος του ποσού θα διατεθεί για τη δημιουργία των "fast track" τμημάτων και την εξειδικευμένη, συνεχή εκπαίδευση των δικαστών σε νέα πεδία του δικαίου (π.χ. οικονομικό έγκλημα, περιβαλλοντικό δίκαιο, υποθέσεις διακρίσεων).

Το ποσό των **€150 εκατομμυρίων** είναι, επομένως, μια ρεαλιστική εκτίμηση του **ετήσιου κόστους που απαιτείται για να λειτουργήσει παράλληλα ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός, η ενίσχυση του προσωπικού και η ποιοτική αναβάθμιση του δικαστικού σώματος.**

Σελίδα 2

2. Σε τι ακριβώς θα διατεθεί αυτό το ποσό; Η Δομή της Δαπάνης.

Τα ~€150 εκατομμύρια ετησίως θα κατευθυνθούν για την υλοποίηση των τεσσάρων αξόνων της μεταρρύθμισης.

A. Πλήρης Ψηφιοποίηση (e-Justice):

- **Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων (ICMIS):** Ανάπτυξη και εγκατάσταση ενός ενιαίου συστήματος σε όλα τα δικαστήρια, το οποίο θα επιτρέπει την ηλεκτρονική ροή μιας υπόθεσης από την κατάθεση μέχρι την έκδοση της απόφασης.
- **Ψηφιακή Υπογραφή και Ηλεκτρονική Επίδοση:** Καθολική εφαρμογή για την κατάργηση των χάρτινων διαδικασιών.
- **Εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης:** Επένδυση σε λογισμικό που θα βοηθά τους δικαστές στην έρευνα της νομολογίας και θα αυτοματοποιεί τις τυποποιημένες εργασίες.

B. Αύξηση και Υποστήριξη του Ανθρώπινου Δυναμικού:

- **Προσλήψεις:** Χρηματοδότηση για την προκήρυξη νέων θέσεων δικαστών και, κυρίως, δικαστικών υπαλλήλων, μέσω ταχέων και αξιοκρατικών διαδικασιών ΑΣΕΠ.
- **Δικαστική Αστυνομία:** Πλήρης ενεργοποίηση του νέου θεσμού για την υποστήριξη του έργου των δικαστών.

Γ. Ταχείες Διαδικασίες (Fast Track):

- **Εξειδικευμένα Τμήματα:** Δημιουργία ειδικών δικαστικών τμημάτων στα μεγάλα πρωτοδικεία για την εκδίκαση κατά προτεραιότητα υποθέσεων υψηλού δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως οι υποθέσεις διαφθοράς, οι μεγάλες επενδυτικές διαφορές και τα εγκλήματα μίσους.

Δ. Συνεχής Εκπαίδευση:

- **Αναβάθμιση της Εθνικής Σχολής Δικαστών:** Παροχή πόρων για τη συνεχή, υποχρεωτική επιμόρφωση των δικαστών σε σύγχρονα νομικά και τεχνολογικά ζητήματα.

3. Πώς θα επιτευχθεί ο επιδιωκόμενος αντίκτυπος; Ο Οικονομικός Μηχανισμός.

Η επένδυση στην επιτάχυνση της δικαιοσύνης έχει έναν από τους ισχυρότερους θετικούς οικονομικούς μηχανισμούς για ολόκληρη την οικονομία.

1. Ο Μηχανισμός της Μείωσης του Κόστους Συναλλαγών (Transaction Costs):

- Η καθυστέρηση της δικαιοσύνης λειτουργεί ως ένα τεράστιο **"κόστος συναλλαγών"** για τις επιχειρήσεις. Η αδυναμία γρήγορης επίλυσης μιας εμπορικής διαφοράς ή είσπραξης μιας οφειλής αυξάνει την αβεβαιότητα και το κόστος λειτουργίας.
- Η μείωση του χρόνου απονομής κάτω από τις 200 ημέρες **μειώνει δραματικά αυτό το κόστος**, καθιστώντας το επιχειρηματικό περιβάλλον πιο αποδοτικό και προβλέψιμο.

2. Ο Μηχανισμός της Προσέλκυσης Επενδύσεων:

- Η ύπαρξη ενός γρήγορου και αξιόπιστου συστήματος απονομής δικαιοσύνης είναι ένας από τους **τρεις κορυφαίους παράγοντες** που εξετάζουν οι διεθνείς επενδυτές πριν τοποθετήσουν τα κεφάλαιά τους σε μια χώρα.
- Η μεταρρύθμιση αυτή θα **μειώσει το "ρίσκο χώρας"** (country risk) της Ελλάδας και θα λειτουργήσει ως **ισχυρότατος μαγνήτης για την προσέλκυση σοβαρών, μακροπρόθεσμων ξένων επενδύσεων**, οι οποίες είναι απαραίτητες για την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου.

3. Ο Μηχανισμός της Καταπολέμησης της Διαφθοράς:

- Η ταχεία εκδίκαση των υποθέσεων διαφθοράς **καταργεί την ατιμωρησία** που προκαλείται από τις παραγραφές.
- Αυτό αυξάνει το **"κόστος της παρανομίας"** και λειτουργεί αποτρεπτικά. Η μείωση της διαφθοράς έχει άμεσο θετικό αντίκτυπο στο ΑΕΠ, καθώς εξοικονομεί δημόσιους πόρους και προωθεί τον θεμιτό ανταγωνισμό.

Η επένδυση αυτή δεν είναι απλώς μια δαπάνη για τη δικαιοσύνη. Είναι μια **θεμελιώδης επένδυση στην ίδια την ανταγωνιστικότητα και την αναπτυξιακή προοπτική της ελληνικής οικονομίας**.

Σελίδα 3

4. Από πού θα προέλθουν οι πόροι; Η Ανάλυση της Χρηματοδότησης.

Η χρηματοδοτική στρατηγική είναι σαφής, βιώσιμη και αξιοποιεί πλήρως τους διαθέσιμους ευρωπαϊκούς πόρους για τις επενδύσεις, διασφαλίζοντας την εθνική κάλυψη για τις λειτουργικές δαπάνες.

- Επενδύσεις: Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (RRF) για την Ψηφιοποίηση
Η χρηματοδότηση για το μεγάλο, εφάπαξ κόστος του πλήρους ψηφιακού μετασχηματισμού της δικαιοσύνης θα προέλθει από το RRF. Αυτή είναι η ιδανική επιλογή, καθώς:
 1. Η **μεταρρύθμιση του συστήματος απονομής δικαιοσύνης** αποτελεί **κεντρικό προαπαιτούμενο και ορόσημο** στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και

Ανθεκτικότητας της Ελλάδας. Οι πόροι είναι ήδη δεσμευμένοι για αυτόν ακριβώς τον σκοπό.

2. Επιτρέπει στην Ελλάδα να υλοποιήσει ένα τεράστιο έργο τεχνολογικού εκσυγχρονισμού με **ευρωπαϊκούς πόρους**, χωρίς να επιβαρύνει τον εθνικό προϋπολογισμό.
- Λειτουργία: Εθνικός Προϋπολογισμός (Μισθοί, Λειτουργικά Έξοδα)
Το επαναλαμβανόμενο, ετήσιο κόστος που αφορά κυρίως τη μισθοδοσία των νέων δικαστών και δικαστικών υπαλλήλων θα καλύπτεται από τον Εθνικό Προϋπολογισμό, ως μέρος του προϋπολογισμού του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Αυτή η επιλογή είναι θεμελιώδης γιατί:
 1. **Διασφαλίζει τη Συνταγματική Αρχή:** Η μισθοδοσία των λειτουργών του τρίτου πυλώνα της δημοκρατίας πρέπει να καλύπτεται από εθνικούς πόρους για να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία τους.
 2. **Είναι μια Αποδοτική Δαπάνη:** Όπως αναλύθηκε, η επένδυση αυτή θα οδηγήσει σε αύξηση του ΑΕΠ και των φορολογικών εσόδων, καθιστώντας την μακροπρόθεσμα **δημοσιονομικά θετική**. Η αύξηση των εσόδων από την ταχύτερη και πιο αποτελεσματική λειτουργία της οικονομίας θα υπερκαλύψει το κόστος της μισθοδοσίας του πρόσθετου προσωπικού.

Αυτή η συνδυαστική προσέγγιση είναι οικονομικά ορθή και στρατηγικά έξυπνη. Χρησιμοποιεί την ευκαιρία των ευρωπαϊκών πόρων για την κάλυψη του τεράστιου επενδυτικού κόστους της ψηφιοποίησης, ενώ δεσμεύει εθνικούς πόρους για τη διασφάλιση της ανθρώπινης στελέχωσης και της μακροπρόθεσμης, βιώσιμης λειτουργίας του νέου, σύγχρονου συστήματος δικαιοσύνης.